

ดาราพร พระคุณวิเศษ : ความสัมพันธ์ความรู้มารดาและบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต่อการรับ
วัคซีนขั้นพื้นฐานในกลุ่มเด็กแรงงานข้ามชาติจากพม่า อายุ ๑-๒ ปี จังหวัดตาก ประเทศไทย.
(ASSOCIATION OF MATERNAL KNOWLEDGE AND HEALTH SERVICE TO
IMMUNIZATION STATUS OF MYANMAY MIGRANT CHILDREN AGED 1-2 YESRS IN
TAK PROVINCE THAILAND) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ดร. จิตรลดา อารีย์สันติชัย, 113
หน้า.

ปัจจุบันการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กเล็กนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและป้องกันการเสียชีวิต
ของเด็กจากโรคที่ป้องกันได้โดยวัคซีน ข้อมูลประชากรต่างชาติโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก
2554 พบว่ามีประชากรต่างชาติประมาณ 2 แสนคน อาศัยอยู่ใน 4 อำเภอชายแดนด้านตะวันตกของ
ประเทศไทยและพม่า ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึง มีความครอบคลุมความ
ของการรับวัคซีนขั้นพื้นฐานที่ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 90) ทั้งยังมีอุบัติการณ์ของโรคที่ป้องกัน
ได้โดยวัคซีน เช่น หัด และ คอตีบ ในกลุ่มประชากรดังกล่าวด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มความครอบคลุมความ
ของการรับวัคซีนขั้นพื้นฐาน และพัฒนางานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันในพื้นที่ดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษา
ความสัมพันธ์ของความรู้มารดาและบริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต่อการรับวัคซีนขั้นพื้นฐานในกลุ่มเด็ก
แรงงานข้ามชาติจากพม่า อายุ 1-2 ปี จังหวัดตาก ประเทศไทย โดยได้ศึกษาร้อยละของความครอบคลุม
วัคซีนพื้นฐาน 5 ชนิดคือ BCG HBV OPV DTP และ MCV (MMR) ทั้งภาพรวมและแยกตามชนิดของ
วัคซีน โดยวิธีภาคตัดขวางและการเลือกแบบสุ่ม เครื่องมือในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4
ส่วนคือ ข้อมูลทางสังคมและประชากรศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับการรับวัคซีนพื้นฐาน การให้บริการวัคซีน
ขั้นพื้นฐาน และความครอบคลุมของการรับวัคซีนขั้นพื้นฐาน อาสาสมัครที่เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้คือ
มารดาแรงงานข้ามชาติจากพม่าในพื้นที่ 4 อำเภอชายแดนจังหวัดตาก จำนวน 386 คน ข้อมูลที่ได้นำมา
วิเคราะห์ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและแปลผลความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค่า p
น้อยกว่า 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ความครอบคลุมของการรับวัคซีนขั้นพื้นฐานในกลุ่มเด็กแรงงานข้ามชาติ
จากพม่าอายุ 1-2 ปี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ อำเภอที่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน
อาชีพของมารดา ศาสนา สถานที่ที่มารดาคลอดเด็ก ระดับความรู้ของมารดาเกี่ยวกับวัคซีนขั้นพื้นฐาน
แหล่งข้อมูลและเนื้อหา อุปสรรคทางภาษาในการรับข้อมูล การได้รับสุขศึกษาและเนื้อหาขณะรับบริการ
และระยะทางที่ต้องเดินทางไปยังสถานที่ให้บริการ ร้อยละความครอบคลุมภาพรวมของการรับวัคซีนขั้น
พื้นฐานในกลุ่มเด็กแรงงานข้ามชาติจากพม่าอายุ 1-2 ปี คือ 56.7 ส่วนร้อยละความครอบคลุมในการ
รับวัคซีนขั้นพื้นฐานแต่ละชนิด คือ BCG 98.4 HBV 82.9 OPV1 /DTP1/HBV1 95.1 OPV2
/DTP2/HBV2 82.4 OPV3 /DTP3/HBV3 68.4 และ MMR 66.1 ผลการศึกษาพบว่าร้อยละของความ
ครอบคลุมในการรับวัคซีนขั้นพื้นฐานในเด็กแรงงานข้ามชาติจากพม่ายังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
โดยเฉพาะ OPV3 /DTP3/HBV3 และ MMR การให้ความรู้เกี่ยวกับผลข้างเคียงของวัคซีนพื้นฐานโดย
ภาษาท้องถิ่น การพัฒนาระบบการให้บริการ ร่วมกันของสถานบริการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน
ในประชากรแรงงานข้ามชาติในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจำเป็นในบริบทของพื้นที่ที่
ทำการศึกษาในครั้งนี้

สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5478820053 : MAJOR PUBLIC HEALTH

KEYWORDS: IMMUNIZATION STATUS / MYANMAR MIGRANT / MATERNAL KNOWLEDGE / THAILAND-MYANMAR BORDER

DARAPORN PRAKUNWISIT: ASSOCIATION OF MATERNAL KNOWLEDGE AND HEALTH SERVICE TO IMMUNIZATION STATUS OF MYANMAY MIGRANT CHILDREN AGED 1-2 YESRS IN TAK PROVINCE THAILAND. ADVISOR: CHITLADA AREESANTICHAJ, Ph.D., 113 pp.

Immunization is one of the most powerful and cost effective protections in child survival technology. According to Tak Provincial Health Office data, the total migrant was approximately 200,000 living in four Thai-Myanmar border districts that could not fully access to health services and presented lower than global Expand Program on Immunization (EPI) standard coverage (90%) as well as reporting of vaccine preventable disease. To improve immunization coverage and service in these context, the study aimed to describe the association of maternal knowledge and health services of Myanmar migrant children aged 1-2 years in Tak and determine the coverage of under 1 year routine immunization (BCG , HBV, OPV,DTP and MCV (MMR) including the coverage of each type of the vaccines. A study was conducted by using a structured questionnaire and interviewed 386 Myanmar migrant mothers living in four Thai – Myanmar border district. The result found that district, occupation, place of delivery, level of knowledge regarding immunization, source of information, content of information, language barrier of receiving information, health education and its content during immunization service were significantly associate ($p < 0.05$) with immunization status of children. The overall coverage of under 1 year routine immunization was 56.7% ; by types of vaccine BCG, HBV at birth , first , second and third dose of OPV/DTP/HBV combine vaccine and MMR were 98.4%, 82.9%, 95.1%, 82.4%, 68.4%, 66.1% which is lower compared to immunization coverage of Thailand. The overall EPI coverage among Myanmar migrant age 1-2 years living in the study area still lower than global EPI standard coverage especially OPV3/DTP3/HBV3 and MMR. Knowledge regarding vaccine side effect and content in local migrant language should be introduced. Local service providers and private agencies need to aware of appropriate approach and services to differences characteristic in order to strengthen EPI program.

CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Public Health

Student's Signature

Academic Year: 2013

Advisor's Signature

2940516648